

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

62. An, qualiter jure naturæ vetita pluralitas beneficiorum, seu unum eundemque habere plura simul beneficia, præscindendo, an simplicia, nec ne: An existentia in eadem, an in diversa Ecclesia: An ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

dua, & gaudet privilegiis de jure viduæ competentibus, ut Ridolphin. in pr. p. 3. c. 4. nu. 19. & seq. non tamen sequitur, matrimonium esse solum, illamque verè viduam esse; ita ferè C. Luca, loc. cit. unde jam etiam infert idem Card. n. 13. juncto n. 3. quòd si beneficiatus moriatur in captivitate, vacant beneficia ejus per mortem naturalem, debeátque attendi tempus mortis hujus naturalis, non verò civilis, nempe captivitatis, non attentò hac in parte, seu in materia Canonica beneficiaria jure civili (ut communiter scribentes in l. ex omnibus. & l. seq. ff. de captivis & postliminiò reversis.) disponente, quòd moriens in captivitate ex fictione legis Cornelia fingatur mortuus ipsa præambula captivitatis horà, ad quam mors naturalis, licet ex longo intervallo secuta, retrahatur, dum versatur in materia spirituali & Canonica, in qua habemus sacros Canones, Apostolicas constitutiones, ac regulas particulares, cum quibus, & non

cum jure civili procedi debet, potissimum cum jus Canonicum non facillè admittat istiusmodi fictiones continentes mendacium, etsi non peccaminosum.

2. Respondeo ad secundum etiam negativè, conficitur ex eo, quod tradunt Tond. p. 1. c. 27. n. 25. & Lott. l. 3. q. 33. a. n. 53. si enim clericus legitime condemnatus ad perpetuos carceres (quæ pœna æquiparatur pœnæ damnationis ad metallum) non propterea privatus est beneficiis, dum aliud nihil dictum in sententia, ut isti AA. & de quo nos infra. Neque delictum, ob quod damnatus, inducit ipso jure hanc privationem, multò minus censetur ipso jure privatus, dum injustè detinetur perpetuo carcere; & de eo idem ferè dicendum videtur, quod antè dictum de captivo, quòd quasi, non verò verè vacet ejus prælatura vel beneficium, ut ab alio impetrari possit.

CAPUT SECUNDUM.

DE VACATIONE PER ASSECVTIONEM AL- TERIVS BENEFICII.

PARAGRAPHVS I.

De incompatibilitate beneficiorum ob unius sufficientiam ad sustentationem, & hinc ortà vacatione beneficiorum præhabitorum.

Quæstio 61. Per modum prænotandi, quid, & quotuplex beneficiorum incompatibilitas?

1. **R**espondeo ad primum: beneficia ea dici incompatibilia, quæ in eadem personâ concipiari, seu ab uno simul haberi non possunt.

2. Respondeo ad secundum: beneficiorum alia sunt jure compatiblea; quæ neque jure communi, neque statuto aut consuetudine simul ab uno haberi prohibentur; eò quòd in iis deficiat cura animarum, residentia, existentia sub eodem tecto, ratio dignitatis, personatus; ob quas qualitates, seu circumstantias in aliis beneficiis repertas ea simul haberi verantur à jure communi, statuto vel consuetudine, ac propterea jure (intellige positivo humano, & præscindendo veluti à jure naturæ & divino) dicuntur compatiblea. Azor. p. 2. l. 6. q. 1. Porro incompatiblea alia sunt & dicuntur incompatiblea simpliciter, seu primi generis; quorum nimirum unum ipso jure excludit alterum, SS. Canonibus sic statutibus: alia incompatiblea secundum quid, seu secundi generis: quæ etsi licitè simul haberi nequeant, non tamen ita pugnant inter se, ut præhabi-

tum vacet ipso jure, obtento alio; sed solum altero eorum privari quis possit per Superiorem. Pirh. ad tit. de prob. n. 124. Less. de just. l. 3. c. 34. n. 140.

Quæstio 62. An, & qualiter jure natura vetita pluralitas beneficiorum, seu unum eundemque habere plura simul beneficia, præscindendo an simplicia, nec ne; an existentia in eadem, vel diversa Ecclesia; an conformia, an difformia; an residentiam requirant, necne; an eorum unum sufficiens vel insufficiens ad honestam clerici sustentationem?

1. **R**espondeo primò: id ipsum esse suo modo contra jus naturæ. D. Thom. quod l. 9. a. 15. Thom. Hurtado. de residentia. tom. 1. l. 6. resol. 6. n. 1. citans pro hoc Cajet. in sum. v. beneficium. n. 5. Hofst. Anchar. Sylv. Armill. Tabien. Tho. Sanch. &c. dicens, in hoc D. Thomæ adharere Theologos ferè omnes: quia solitariè consideratum (hoc est præscindendo à circumstantiis & justis causis) inordinationem quandam involvit; dum vel sic minuitur cultus divinus; unus enim habens duo beneficia non recitat bis horas Canonicas, Ecclesia suis destituit ministris &c. Less. loc. cit. n. 124.

2. Respondeo secundò: quamvis igitur non sit ita indifferens, ut est bibere, ambulare &c. sed speciem mali præferat, & dictam inordinationem aliquam involvat. Pirh. de prob. n. 124. non est tamen ita intrinsecè malum (ut est fornicatio, adulterium, mendacium, quæ nullo unquam casu fieri licitè possunt, ideòque nec dispensatio in iis locum habet) quin concurrentibus circumstantiis aliquibus ita cohonestari valeat, ut licitum evadat. Pirh. Less. Hurt. LL. cit. juxta eandem D. Thomæ doctrinam, ac proinde iis circumstantiis positis, jus illud naturale relaxari possit ab homine; sive

hæc dicenda sit relaxatio, & propria dispensatio, seu potius declaratio, quâ declaratur, quòd hic & nunc jus naturale non obliget. Hurt. *loc. cit. nu. 2.* Item siue propterea habere plura beneficia dicatur contra jus naturale largè sumptum, ut Sanch. apud Hurt. *loc. cit.* siue sit contra illud adhuc strictè sumptum, ut Hurt. non secus ac occidere hominem est contra naturale jus strictè & propriè sumptum, licet accedentibus circumstantiis, evacuetur tota ejus turpitudine. Unde jam illud dedit Hurt. *loc. cit. nu. 4.* quod tradit D. Tho. nimirum, ubi jura humana circa hanc pluralitatem beneficiorum sunt abrogata in circumstantiis totaliter ejus turpitudinem evacuantibus, jam licitum esse, etiam sine dispensatione habere plura beneficia: & cum Papa dispensare possit in jure humano, posse uni conferre plura beneficia, ubi ad sunt dictæ circumstantiæ. Item dedit & illud, quòd, si dictæ circumstantiæ non subsistunt, & dispensatus id agnoscat, non sit tutus in conscientia, de quo infra. Putat tamen idem Hurt. in hoc casu non teneri dispensatum restituere fructus; eò quòd Papa eò ipso, quòd dispenseret, videatur illi fructus donare, quorum Papa dominus est.

3. Respondeo tertio: supposito quòd ex juris communis dispositione beneficia omnia simplicia residentiam requirant, de quo postea, stante hoc jure, & non abrogato per consuetudinè contrariam, jam quoque tenebitur beneficium simplex habens ex jure natura residere, hac obligatione naturali fundatâ in pacto beneficiâli cum Ecclesia, quæ ei beneficium dedit non aliter, quàm ut resideret, & servitium suum præstans ipse & per se exhiberet in Ecclesia. Hurt. *loc. cit. s. 4. n. 2.* atque ita pluralitas beneficiorum erit in hoc sensu jure natura vetita, verùm ut vides non præscinditur hic à residentia.

Questio 63. An, & qualiter jure communi positivo, nempe canonico, prohibeatur pluralitas beneficiorum sic solitarie considerata, id est, sine respectu ad sufficientiam, residentiam &c.

Respondeo quamvis SS. Canones semper exosiam habuerint pluralitatem beneficiorum (intellige etiam quorumlibet) in unâ eademque persona. Lott. l. 3. q. 23. n. 2. vix tamen ullibi ita in abstracto damnatur dicta pluralitas, quin in illis canonibus prohibentibus vel mentio fiat sufficientiæ vel residentiæ, aut ad illam, tanquam in quo potissimum ista beneficiorum plurium incompatibilitas originetur, reflectatur, ut patet ex pluribus canonibus adductis ab Azor. p. 2. l. 6. c. 10. q. 2. patetque item ex rationibus, ob quas jura damnant beneficiorum pluralitatem, adductis in ipsis canonibus, quas omnes conglobat Joannes XXII. in Extrav. Execrabilis. de quo vide Azor. *loc. cit. q. 12.* unde cum Innoc. in c. jam dudum. de præb. & in c. dudum. de Elect. quem sequuntur Calder. Lap. Jo. And. Gemin. &c. apud Azor. *loc. cit.* censent plures, jure communi non vetari pluralitatem beneficiorum, quando simplicia sunt, & residentiam non requirunt: Et AA. qui contrarium sustinent, nimirum prohiberi à jure communi hanc pluralitatem, vel expressè loquuntur in casu sufficientiæ unius ex illis ad honestam sustentationem, aut fundant se in residentia, quam olim beneficia omnia, etiam simplicia ex juris positivi dispositione requirebant, ut videre est apud Azor. p. 2. l. 7. c. 3. q. 1. dicen-

tem esse hanc inter canonicas communem, nimirum pluralitatem hanc vetari à jure communi positivo, eamque confirmat pluribus, & citat pro ea plurimos.

Questio 64. An duo beneficia simplicia non requirentia residentiam, dum unum eorum non est sufficiens ad honestam clerici sustentationem, conferri possint & haberi ab eodem, idque sine Superioris dispensantis auctoritate.

1. Respondeo ad primum affirmativè: Less. de just. l. 2. c. 34. n. 147. (addens id procedere, etiam si essent canonicatus, quin etiam si beneficium sit Canonicatus Cathedralis, vel Ecclesia parochialis, vel dignitas insufficientis, posse cum ea obtineri aliud simplex non requirens residentiam, & utrumque casum satis colligi ex verbis Trid. sess. 24. c. 13. & 17.) Azor. p. 2. l. 6. c. 11. q. 5. s. ad dices, & Siroges. id omnino supponens & expressè, & directè c. 10. q. 3. Pirh. ad tit. de præb. n. 135. Garc. p. 11. c. 5. n. 262. & AA. communiter juxta clarum textum Trident. sess. 24. c. 17. ubi: unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur; & quidem si ad vitam ejus, cui conferatur, honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferre &c.

2. Porro id sic intelligendum secundum Auctores paulò post pro hoc citandos, ut quamvis vi hujus decreti, etiam absque ulla alia dispensatione (ut dicitur paulò post) possit quis habens jam unum insufficientem, insuper aliud, etiam si illud per se solum sufficiens esset, obtinere, & cum illo insufficiente præhabito retinere; non possit tamen jam habens sufficiens obtinere, aut simul retinere aliud insufficientem se eundem idem Trid. *loc. cit.* statuens quoque, ut unum etiam beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. Pirh. ad tit. de præb. n. 186. citans Fagn. in c. cum jam dudum. de præb. n. 49. Ratio disparitatis est, quia qui primum sufficiens habet, cum jam habeat congruam sustentationem, videtur ad impetrandum secundum moveri ex avaritia & ambitione, quæ sunt præcipua causæ, ob quas prohibetur pluralitas beneficiorum; at, qui non habet sufficiens, jure petit secundum ob honestam sui sustentationem; & quamvis ex accidente contingat, ut secundum per se solum sufficiat, petendo tamen non peccat; cum id faciat lege permittente, ideòque non debet privari primo insufficiente; quia quod legitime factum est, peccatum non meretur. Pirh. *ibid.* Fagn. *cit. n. 49. 57. & 58.* in quam sententiâ etiam inclinare videatur Garc. *cit. c. 5. n. 302.* contrarium tamen tenet n. 303. ubi ait: ad obtentionem secundi sufficientis vacare primum insufficientem; quia intentum concilii est, ne quis habeat duo beneficia, quorum unum sufficiens est de per se, sive illud sit primò collatum, sive secundo.

3. Respondeo ad secundum etiam affirmativè; neque enim id jure naturali vetitum est, eò quòd, ut Azor. *cit. q. 3. s. sollicitus*, licet jure Canonico quodlibet beneficium, etiam tene & exiguum reputetur pro beneficio, tamen jure naturali non censetur beneficium; quia modicum pro nihilo habetur: adeoque nec dici potest Tridentinum in hoc dispensando relaxare jus naturale, aut etiam consuetudo id passim permittens, eidem derogare: li ta